

A row of silhouettes of children of various ages walking across a hill. The background is a gradient of purple and pink, with a blue and green triangle in the top left corner.

Kerk als thuisplek voor kinderen en jongeren

Jongeren zijn de kerk van nu!

Visiestuk Jeugdwerk PKN Dubbeldam
Adviesteam Kind & Jeugd
November 2024

Kerk als thuisplek voor kinderen en jongeren

Jongeren zijn de kerk van nu!

Datum: november 2024

Opgesteld door: Adviesteam Kind & Jeugd, bestaande uit Sander Verhoef, Mariska den Hollander, Ronald en Ronella van Walsum (afwisselend), Rianne Vink en Evelien Felix

Begeleid door: adviseur Anko Oussoren (Kerkpunt)

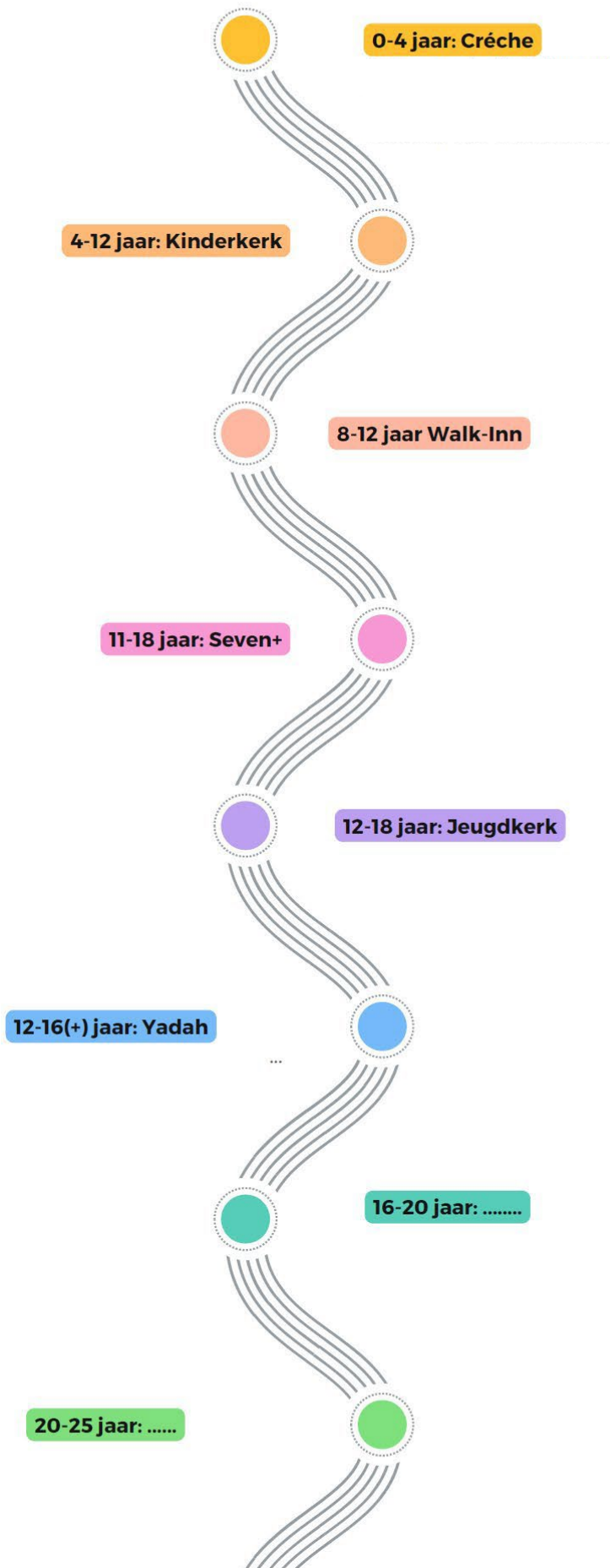
Tip: Bespaar papier en inkt. Print alleen de pagina's die je nodig hebt.

Inhoud

	Introductie	5
1	Herijken van visie en activiteiten jeugdwerk	6
1.1	Huidige visie	6
1.2	Ontwikkelen visie	6
1.3	Inspiratie voor visie	7
1.4	Visie jeugdwerk Protestantse gemeente Dordrecht-Dubbeldam	8
1.5	Kernwoorden	8
2	Ontwikkelingsperspectief op geloven	10
2.1	Introductie	10
2.2	Baby/dreumes (0-1 jaar)	10
2.3	Peuter (2-3 jaar)	11
2.4	Het jonge schoolkind (4-7 jaar)	11
2.5	Het oudere schoolkind (pre-tiener, 8-11 jaar)	11
2.6	Tiener (12-15 jaar)	11
2.7	Jongere (16-19 jaar)	12
2.8	Jongvolwassene (20+)	12
2.9	Twintiger en dertiger	13
3	Kernwaarden voor onze gemeente	13
3.1	Verantwoordelijk geven aan kinderen en jongeren	13
3.2	Hart voor de jeugd hebben	13
3.3	Jezus' boodschap serieus nemen	14
3.4	Een warme gemeenschap vormen	14
3.5	Prioriteit geven aan jonge generaties	15
3.6	Geloof handen en voeten geven	15
3.7	Persoonlijke relaties en betrokkenheid	15
4	Reflecties op bestaand jeugdwerk	16
4.1	Baby/dreumes (0-1 jaar)	16
4.2	Peuters (2-3 jaar)	17
4.3	Het jonge schoolkind (4-7 jaar)	17
4.4	Het oudere schoolkind (pre-tiener, 8-11 jaar)	18
4.5	Tiener (12-15 jaar)	18
4.6	Jongere (16-19 jaar)	19
4.7	Jongvolwassene (20+) en twintigers	20
5	Organisatie	21
6	Conclusie	21
	Samenvatting	22-23

Jeugdwerk 0-25 jaar

PKN Dubbeldam

Introductie

Sinds september 2023 is de gemeente vacant voor zowel de predikant als de kerkelijk werkers. Een van de kerkelijk werkers had aandacht voor de jeugd in haar takenpakket zitten. Rond het vertrek van de betaalde krachten is de enquête Nieuw Kerkelijk Peil afgenomen. De uitslag van de enquête toont dat velen in de gemeente hopen dat de gemeente zich (nog) meer gaat richten op jongeren.

Binnen de Jeugdraad voelde men eveneens de behoefte om het jeugdwerk goed op de kaart te zetten. En vanuit een nieuwe of herijkte visie beleid te ontwikkelen op de verschillende gebieden van het jeugdwerk en op de plek van jeugd binnen de gemeente. Expertise, menskracht en tijd ontbraken om dit goed op te zetten en aan te pakken.

Kerkenraad en Jeugdraad zijn overeengekomen dat het tijd was om de visie van het jeugdwerk te herijken en eventueel activiteiten aan te passen waar dat nodig of gewenst is. Vervolgens is er contact opgenomen met Anko Oussoren en is de vraag neergelegd of hij onze gemeente kan adviseren in de herijking van onze visie op het jeugdwerk, vanuit zijn werk als adviseur bij Kerkpunt.

In januari 2024 is het Adviesteam Kind & Jeugd gevormd met mensen uit diverse geledingen; ouders van kinderen en jongeren, leiding van diverse kinder- en jeugdclubs en activiteiten en leden uit de jeugdraad. Zij zijn onder leiding van extern adviseur Anko Oussoren met deze opdracht van de kerkenraad aan de slag gegaan.

1 Herijken van visie en activiteiten jeugdwerk

1.1 Huidige visie

In de gemeente, maar ook binnen het jeugdwerk bleek niemand echt op de hoogte vanuit welke visie er gewerkt wordt. Er gebeurt veel, maar de samenhang leek te ontbreken.

Als kerk hebben we een missie: "Dichtbij God, elkaar en de wereld ". De missie van de kerk is niet expliciet verweven in het jeugdwerk. Er was geen concreet visiestuk voor het jeugdwerk, wel zijn er vijf jaar geleden uitgangspunten geformuleerd voor het jeugdwerk:

1. Kerk als thuisplek voor kinderen en jongeren.
2. Kinderen en jongeren weerbaar maken in deze wereld.
3. Kinderen en jongeren stimuleren in wereldburgerschap.
4. De Bijbel actueel.
5. Interkerkelijk samenwerken.

1.2 Ontwikkelen visie

Met dit als vertrekpunt is het adviesteam aan de slag gegaan. Op diverse manieren is de gemeente betrokken en meegenomen. Als eerste is er een gemeentebrede enquête uitgezet.

Tevens zijn er twee gemeenteavonden georganiseerd, waarbij zowel kennis is gedeeld als ervaringen/wensen werden opgehaald. Tevens zijn de achtergrondinformatie en aanbevelingen vanuit de literatuur gedeeld met de leiding van de clubs en activiteiten binnen de gemeente.

De volgende vragen zijn daarbij leidend geweest:

- Wat is belangrijk in het jeugdwerk?
- Wat zouden we met elkaar willen bereiken?

Jongeren zijn niet de toekomst van de kerk

Veel gemeenteleden geven aan de jongeren de toekomst van de kerk zijn. Een deel van de gemeenteleden maakt zich zorgen om de toekomst van de kerk en kijkt zo ook naar de jeugd. Verondersteld wordt dat we de jeugd moeten vasthouden, omdat we ze anders voorgoed kwijtraken. Wij begrijpen dit perspectief, maar als we zo kijken, dan doen we de kerk en de jeugd tekort. Kinderen en jongeren zijn niet de toekomst van de kerk. Ze zijn **nu** al de kerk. Het zijn medegelovigen die er nu al volledig bij horen.

De kerk, een fijne plek voor kinderen en jongeren

Wat we met elkaar willen bereiken is dat de kerk een plek is en plekken creëert waar kinderen en jongeren met plezier naar toe gaan. Van belang daarbij is een rijk aanbod aan activiteiten, waar vriendschappen opgebouwd kunnen worden (met leeftijdsgenoten). De kerk zou een fijne en veilige plek moeten zijn.

Hoewel minder prominent genoemd in de enquête en tijdens de gemeenteavonden, willen we dat jongeren iets leren over God en Zijn koninkrijk. We willen dat God, Jezus en de Heilige Geest een rol spelen in het leven van kinderen en jongeren.

Als kerk is het belangrijk om voor ogen te houden dat we onderscheidend moeten zijn ten opzichte van het grote aanbod aan seculiere activiteiten voor jongeren. We zijn méér dan een groep gezellige mensen die activiteiten met elkaar onderneemt, zoals bijvoorbeeld een sportvereniging.

1.3 Inspiratie voor visie

In het adviesteam ontdekten we dat het goed voor onze gemeente is, als we op een andere manier gaan kijken naar de jeugd van de kerk. De kerk zou nu al een plek moeten zijn, waar jong en oud zich thuis voelen. Wij zouden meer prioriteit moeten geven aan de jongste generaties. We laten ons daarbij leiden door een Bijbelgedeelte uit Numeri:

Voor de tweede keer staan de Israëlieten op het punt het beloofde land in te gaan. Ze zwierven veertig jaar in de woestijn rond. Er lijkt deze keer geen vuiltje aan de lucht. Maar dan stappen leden van de stammen Ruben en Gad naar Mozes. Ze zagen dat het land waar ze doorheen trokken perfect was voor hun vee. Ze willen daar dan ook blijven en dus niet het beloofde land binnentrekken. Mozes reageert kwaad met een harde preek (Numeri 32:6-15). Je voelt de spanning en de mannen stappen dichterbij Mozes toe. Waarschijnlijk vol schaamte erkennen ze de redelijkheid van wat Mozes zegt en stellen ze een compromis voor: *We willen hier schaapskooien bouwen voor ons vee en steden voor onze kinderen en dan zullen wij onszelf wapenen en voor de andere Israëlieten uittrekken, totdat we hen op de plaats van hun bestemming hebben gebracht* (vs. 16).

Zet wat belangrijk is voorop

Bizar wat deze mannen voorstellen. Ze nemen hun verantwoordelijkheid en willen helpen in de strijd. Mozes waardeert dit positief, maar heel subtiel wijst hij ze er ook op dat ze hun prioriteiten niet op orde hebben. De vertegenwoordigers van de twee stammen spraken eerst over hun kudde, daarna over hun kinderen. Ze hebben meer aandacht voor hun bezit. Mozes keert deze volgorde om: *Bouw eerst steden voor jullie kinderen, daarna schaapskooien en doe vervolgens wat jullie hebben beloofd* (vs. 24).

Dit incident lijkt een consistent patroon door de hele joodse geschiedenis en ook vandaag zie we het in de kerk terug. De toekomst van de kerk wordt voor het grootste gedeelte bepaald door één enkele factor: ons besluit, of het ontbreken van dat besluit, om kinderen/ jongeren en hun onderwijs voorop te stellen. In dat onderwijs staat centraal wat hen vormt om te leven als christenen: het kennen van de Bijbelverhalen en Gods wet begrijpen.

Spiegel

Als adviesteam voelden we ons aangesproken. Hebben onze eigen kinderen echt prioriteit in ons leven? Hoe vaak zijn wij niet gericht op eigen verlangens? Verliezen we ons niet te veel in ons werk? Staan bezit, vakantie en genieten van het leven voorop? En ook als het gaat om het geloofsonderwijs. Wat geven we onze kinderen daarin mee? Doe vooral goed je best zodat je straks een goede baan hebt en veel geld verdient? Of leren we kinderen en laten we zien wie God is? Geven we ze mee hoe ze in God koninkrijk mogen leven?

En hoe zit het met de kerk? Hebben we daarin echt prioriteit voor de jeugd? Is het onderwijs aan onze jongeren het belangrijkste? Of ligt onze prioriteit ergens anders? Zou Mozes ons ook subtiel corrigeren als hij keek naar onze manier van kerk-zijn?

Eeuwigheidswaarde

De impliciete berisping van Mozes laat het belang zien van het investeren in onze jeugd. Niet wat we bezitten of wat we voor werk doen, heeft eeuwigheidswaarde. Het gaat om de moeite die we doen om ons geloof en onze manier van leven over te dragen op de jongste generaties.

1.4 Visie jeugdwerk Protestantse gemeente Dordrecht-Dubbeldam

Onze missie is het fundament van onze gemeente. Het gaat over wie wij in de kern zijn en waar we met elkaar voor staan. Dichtbij God, elkaar en de wereld. Een visie omschrijft waar we met elkaar voor gaan. Onze droom voor de toekomst. Onze visie is:

“Kerk als thuisplek voor kinderen en jongeren”

We willen prioriteit geven aan de jongste generaties en dat de kerk een thuisplek is voor kinderen en jongeren. Voor kinderen en jongeren is het volgende daarbij essentieel:

- **Volwaardigheid:** ze worden gezien als gelijkwaardige en volwaardige gelovigen;
- **Impact:** hun aanwezigheid heeft zichtbaar invloed op het geheel;
- **Veiligheid:** ze weten zich fysiek en emotioneel veilig;
- **Talent:** hun talent wordt gezien en benut;
- **Verbondenheid:** ze staan in betekenisvolle verbinding met andere generaties, er is sprake van wederkerigheidsrelaties tussen de generaties;
- **Empathie:** alle generaties doen actief hun best om zich in te leven in elkaars leef- en belevingswereld.

1.5 Kernwoorden

De vier kernwoorden **vrienden**, **vieren**, **vormen** en **vaardigheden** gaan een krachtige basis vormen voor het jeugdwerk van onze gemeente. Ze leggen de focus op essentiële aspecten die bijdragen aan de ontwikkeling en betrokkenheid van de jeugd en het zien van de kerk als een plek waar de kinderen en jongeren zich thuis (gaan) voelen.

1. **Vrienden:** Sterke en eerlijke vriendschappen tussen kinderen en jongeren onderling, maar ook met andere (oudere)gemeenteleden. Vrienden helpen bij het ontdekken van wie je bent, waar je bij hoort en wat je mag geloven.
2. **Vieren:** We vieren door God te eren en danken. Bijvoorbeeld in de kerkdienst, maar ook op andere momenten. Bijvoorbeeld als we genieten van de schepping. Of als we samen met elkaar het leven delen. Op al die momenten vieren we de liefde van God. We ontmoeten elkaar, eten samen tijdens (ontspannende) activiteiten.
3. **Vormen:** Geloof ontwikkelt zich een leven lang. Wij sluiten aan bij de uitdagingen, kansen en vragen van de verschillende levensfasen. We mogen ontdekken wie God is, wie we zelf zijn en wat de Bijbel ons te zeggen heeft en hoe dit zichtbaar wordt in ons leven en in de gemeente.
4. **Vaardigheden:** We bouwen aan de band met God en met elkaar door de genade en de gaven die God ons geeft. Van jongs af aan mogen we ontdekken dat we erbij horen en dat we actief zijn in de gemeente en volwaardig lid zijn.

Op de volgende manier kunnen we de kernwoorden integreren in onze gemeente:

Vrienden

- Organiseer met regelmaat bijeenkomsten en activiteiten die de jeugd de kans geeft om vriendschappen te sluiten en te verdiepen. Hierbij zorgend voor wisselende groepsgroottes waarbij ook verschillende dynamieken te verwachten zijn (bezoek van evenementen, gezellige avonden en kleinere groepen met onderlinge verdieping).
- Faciliteer interactie tussen de jeugd en andere gemeenteleden door gezamenlijke projecten of sociale evenementen.
- Investeer in verbindende activiteiten voor jong en oud in de gemeente waarbij de diversiteit van de activiteiten groot is.

Vieren

- Zorg voor vieringen (kerkdiensten) waarin de jeugd een actieve rol heeft.
- Zorg voor plezier en een positieve sfeer als onderdeel van alle jeugdactiviteiten.
- Organiseer creatieve evenementen zoals bijv. muziekavonden, kunstprojecten natuurwandelingen, overnachtingen of boottochtjes, waarbij je het leven kan vieren en er ruimte is om met jongeren in gesprek te gaan over God en geloof.
- Organiseer sociale activiteiten zoals spelavonden, gezamenlijke maaltijden of sportevenementen die de vreugde en gemeenschap bevorderen.

Vormen

- Inventariseer het gebruik van bestaande programma's of ontwikkel zelf lessen die zijn afgestemd op de verschillende levensfasen van de jeugd, van basisschoolleeftijd tot jongeren die aan het begin van hun volwassen leven staan.
- Investeer in geloofsonderwijs aan kinderen tussen de 8 en 11 jaar. Juist in deze fase staan ze open voor kennis en kunnen ze de grotere lijnen van de Bijbel meekrijgen.
- Zorg voor doorlopende mogelijkheden voor Bijbelstudie, gebed en geestelijke groei die passen bij de behoeften en vragen van de jeugd op verschillende momenten in hun leven.
- Onderzoek de mogelijkheid van ondersteuning aan jongeren in moeilijke tijden door middel van bijvoorbeeld gespreksgroepen of mentorrelaties die hen helpen vreugde en hoop te vinden, ongeacht omstandigheden.

Vaardigheden

- Onderzoek de interesses, talenten en gaven van de jeugd binnen de gemeente.
- Maak inzichtelijk op welke gebieden kinderen en jongeren een rol kunnen spelen.
- Betrek de jeugd bij verschillende taken en rollen binnen de gemeente.
- Geef kinderen en jongeren verantwoordelijkheden en mogelijkheden door hen in te schakelen om zodoende leiderschapsvaardigheden te ontwikkelen.

2 Ontwikkelingsperspectief op geloven

2.1 Introductie

In het jeugdwerk zien we dat er steeds meer afscheid wordt genomen van vaste vormen en structuren, ook in onze gemeente. Dit biedt meer ruimte voor invulling door de leiding, maar zorgt ook voor vragen. Het is goed om in de uitvoering van het jeugdwerk aan te sluiten bij de levensfasen waarin kinderen en jongeren zich bevinden.

Wij pleiten voor een ontwikkelingsperspectief op geloven voor de hele gemeente waardoor er ook ruimte komt om tieners en jongeren beter tot hun recht te laten komen. Daarbij staat de groei van de persoonlijke geloofsidentiteit centraal. Geloof ontwikkelt zich namelijk een heel leven lang. Elke levensfase heeft eigen kenmerken die van invloed zijn op de relatie met God. In de Bijbel zie je hoe God steeds aansluit bij mensen in hun specifieke situatie en levensfase. Jong, oud, rijk, arm, machtig of kwetsbaar, Hij ontmoet ons waar wij zijn. Juist in de kerk (jeugdwerk) kunnen en mogen we aansluiten bij de uitdagingen, kansen en vragen van die verschillende levensfasen.

Daarbij is het belangrijk om het kennisaspect (de catechese) een plek te geven, maar we zien wel gedurende de tienertijd een ontwikkeling waarin het kennisaspect naar de achtergrond verschuift. We zien dat voor en na de tienertijd het kennisaspect meer tot zijn recht komt. Het is bijvoorbeeld gebruikelijk om (jonge) kinderen de verhalende gedeeltes van de Bijbel mee te geven. Verhalen begrijpen zij beter dan abstracte theorieën. Maar er valt meer uit te halen door hen het kader te schetsen waarin die losse verhalen een plek krijgen. De grote lijnen in de Bijbel en doorgaande lijnen in de Bijbelse geschiedenis kunnen we kinderen vanaf een jaar of 8 gaan meegeven.

Jongeren zijn vanaf een jaar of 17 vaak meer gemotiveerd om de diepte in te gaan. Of ze nu wel of niet een keuze gemaakt hebben voor God, ze willen vaak meer weten. Ze zijn geïnteresseerd in de Bijbel en vragen zich af hoe dit boek zich verhoudt tot hun leven (en tot de wetenschap). Ze moeten belangrijke keuzes maken in hun leven (studie, werk, partner) en vragen zich af of God daarin iets te zeggen heeft. Een uitdaging hierbij is echter wel hoe we ze verbonden weten te houden met onze gemeenschap. Met elkaar moeten we dan ook een cultuur creëren waarin de jongeren blijven komen.

Om ons in het jeugdwerk op weg te helpen volgt hieronder een ontwikkelingsperspectief op geloven waar we als gemeente bij aan willen sluiten. Dit ontwikkelingsperspectief is samengesteld door Anko Oussoren, vanuit zijn werk voor Kerkpunt.

2.2 Baby/dreumes (0-1 jaar)

Voor veel kinderen is de crèche de plek waar ze voor het eerst kennismaken met de kerk. Het is goed als we ons afvragen welke indruk van de kerk ze dan krijgen. Het is belangrijk dat de crèche een veilige plek is. Dan krijgen kinderen een goed gevoel bij de kerkelijke gemeenschap. De crèche is dan ook meer dan een veilige opvangplek, zodat de ouders ongestoord de kerkdienst kunnen bijwonen. Zeker voor peuters is het belangrijk dat ze er kennismaken met gebruiken en rituelen, ook al begrijpen ze die nog niet. Thuis kun je vormgeven aan geloofsopvoeding door te bidden, voor te lezen en te zingen. Dat kan ook in de crèche. De basis voor baby en dreumesen is om een relatie aan te kunnen gaan. Hechting noemen we dat. Die hechting ontstaat van jongs af aan als een kind zich gezien en gehoord voelt. Daarbij spelen de zintuigen een belangrijke rol.

2.3 Peuter (2-3 jaar)

Bij peuters gaat taal een steeds grotere rol spelen in hun ontwikkeling. Vaste rituelen geven structuur en houvast aan het leven van een kind. In deze fase komen ze tot de ontdekking dat ze een eigen persoon zijn met een eigen wil. Het is goed als er voor peuters een eigen programma is als het verschil tussen hen en de baby/dreumes te groot wordt. Geloof wordt een vanzelfsprekend onderdeel van hun leven als ze dit van thuis meekrijgen. En dat geldt ook voor de kerk. Ook in de kerk kunnen we die herkenning aanbieden. We kunnen peuters herkenning en houvast bieden door geloof regelmatig te uiten in herkenbare woorden of handelingen. Ook al begrijpen ze het wellicht nog niet volledig, ze gaan dit wel koppelen aan de warmte die ze erin voelen.

2.4 Het jonge schoolkind (4-7 jaar)

Kinderen leren in deze fase veel door spelenderwijs iets na te doen (imitatie). Fantasie en werkelijkheid lopen door elkaar, waardoor alles mogelijk is in hun magische wereldbeleving. Ze kunnen zich verwonderen over wat ze zien en meemaken. Inzicht in eigen fouten en schuldbesef zijn nog lastig op deze leeftijd. Geef ruimte aan hun fantasie en probeer die niet weg te redeneren. Stimuleer de inleving en verwondering. Laat hen spelenderwijs leren door kerkje te spelen of Bijbelverhalen na te spelen.

2.5 Het oudere schoolkind (pre-tiener, 8-11 jaar)

Kinderen ontwikkelen in deze fase hun sociale, emotionele en cognitieve vaardigheden. Interactie met leeftijdsgenoten is belangrijk. Ze zijn vaak leergierig en het abstracte denken begint zich te ontwikkelen. Ze ontdekken hun talenten en gaan van nadoen en meedoen naar zelf doen.

Deze fase is een uitgelezen kans om Bijbelkennis aan te bieden. Het is een fase waarin we kunnen investeren in vriendschappen en geloofsonderwijs. Daag hen uit om te leren door leuke werkvormen te gebruiken, zoals een kahoot of een battle. Vanaf deze leeftijd begrijpen ze het concept 'geschiedenis', bied dus niet alleen losse feiten aan, maar ook inzicht in de historie en de grote lijnen van de Bijbel. Stimuleer de zelfstandigheid in Bijbellezende en bidden, maar ook bij het inzetten van hun talenten voor God en mensen.

2.6 Tiener (12-15 jaar)

In de puberteit vinden er grote lichamelijke en mentale veranderingen plaats. Tieners gaan op zoek naar hun eigen identiteit. Ze ontwikkelen hun zelfbeeld in relatie tot anderen. Ze hebben een diep verlangen ergens bij te horen. Het pleziercentrum in hun hersenen maakt overuren. De zoektocht van tieners zou je kunnen samenvatten door de volgende vier vragen te stellen:

- Wie ben ik?
- Waar hoor ik bij?
- Hoe doe ik ertoe?
- Wat geloof ik zelf?

De meeste issues van de puberteit zijn tot deze vragen te herleiden. Het is in deze fase extra belangrijk om de relevantie van het geloof voor hun leven duidelijk te maken. Ze worden in beslag genomen door de bovenstaande vragen en hebben weinig ruimte in hun hoofd om verder te kijken. In Gods liefde kunnen tieners hun identiteit vinden, ook wanneer ze afwijzing van anderen ervaren. Het is belangrijk dat wij Gods onvoorwaardelijke liefde voor hen weerspiegelen.

In het jeugdwerk is het vooral van belang dat gewerkt wordt aan de onderlinge band (relaties) zodat tieners een peergroup hebben in de kerk. Maar ook is het belangrijk dat ze relaties aangaan met andere/oudere gemeenteleden.

2.7 Jongere (16-19 jaar)

Jongeren zijn in staat om vanuit een ander te denken en ontdekken daarmee een wereld aan overtuigingen. In die wirwar kiezen ze hun eigen weg. Doordat ze zich inleven in een ander en een eigen identiteit construeren, hebben ze behoefte aan idealen en radicaliteit. Ze willen zich ergens hard voor maken.

Veel jongeren zijn na hun 18e ook gemotiveerd om de diepte in te gaan. Of ze nu wel of niet een keuze gemaakt hebben voor God, ze willen graag meer weten. Ze zijn vaak geïnteresseerd in de Bijbel en vragen zich af hoe dit boek zich verhoudt tot hun leven en of tot de wetenschap. Ze moeten belangrijke keuzes maken in hun leven (studie, werk, partner) en vragen zich af of God ze daarin iets te zeggen heeft.

In het verleden was het min of meer gewoon dat de fase van catechese hier afliep. Maar juist hier liggen kansen voor catechese en of andere cursussen waarin de basis van het christelijk geloof kan worden (her)ontdekt.

Laten we samen kijken hoe we jongeren inzicht kunnen geven in wat er te geloven valt en help jongeren om zich daarop te oriënteren. Bied ruimte om te twijfelen, te experimenteren en ze hun eigen weg te laten gaan. Zo kan het geloof echt iets van henzelf worden.

Benadruk vooral het leven en de radicaliteit van Jezus. Ga samen met jongeren kijken naar momenten uit Zijn leven. Denk aan uitspraken van Hem, verhalen die Hij vertelde, confrontaties die Hij aanging. Onderzoek samen de vertaalslag naar vandaag. Stel voortdurend vragen als: 'Hoe zou Jezus nu geleefd hebben? Hoe zou Hij reageren? Wat zou Hij zeggen?' Ga samen met jongeren het avontuur aan om je in te zetten voor de idealen van het evangelie.

2.8 Jongvolwassene (20+)

Jongvolwassenen analyseren wat waar en oprecht is. Ze gaan kritisch denken over anderen en over zichzelf. Ze staan vaak voor het eerst op eigen benen en hebben hoge verwachtingen van zichzelf en van het leven. Gecombineerd met de verwachtingen van de samenleving kan dit zorgen voor prestatiedruk en een gevoel van tekort schieten.

Ze beseffen heel goed dat geloven in je eentje best ingewikkeld is. Vaak voelen ze zich niet op hun gemak tijdens een kerkdienst omdat zo'n dienst vaak niet aansluit bij de fase waarin ze zich bevinden. Ze vinden daar geen antwoorden op hun vragen.

Voor hen is het belangrijk dat er plekken zijn waar ze tot rust kunnen komen. Waar ze mogen zijn, zonder dat er van alles van hen verwacht wordt. Een ontspannen plek, waar ze ruimte ervaren om vragen te stellen. Een plek waar het leven kan worden gedeeld en thema's kunnen worden besproken. Geef ze, met hun kritische denken en creativiteit, een eigen inbreng in de kerk.

Leg geen maatstaf aan om aan te voldoen, maar laat hen ervaren: bij God mag je zijn zonder te presteren, bij Hem ben je welkom met je tekortkomingen. Bied rituelen en vormen voor meditatie aan om rust te vinden bij God.

2.9 Twintiger en dertiger

Als een twintiger of dertiger zich gaat vestigen, gaan nieuwe verplichtingen een vast onderdeel van het leven uitmaken: baan, partner, gezin, taken in de kerk. De hoge productiviteit maakt het leven behoorlijk hectisch en er blijft weinig energie en tijd over om te investeren in het persoonlijke contact met God.

Veel van deze jongvolwassenen lijken vooral op zoek te zijn naar een plek waar ruimte is om aan de ene kant te consumeren en aan de andere kant kaders te scheppen. Deze kaders blijken vaak een stuk breder dan de kaders die de (traditionele) kerk heeft vormgegeven. Denk aan opvattingen over samenwonen of homoseksualiteit of aan andere 'hete hangijzers'.

Het is belangrijk om deze groep actief te betrekken bij de gemeenschap. Juist twintigers en dertigers kunnen veel betekenen voor tieners en jongeren in de kerk. Het zou mooi zijn als we ze actief kunnen betrekken zowel binnen als buiten de gemeenschap. Laten we ze taken en verantwoordelijkheden geven die bij hen passen. Laten we tegelijkertijd benadrukken dat geloven geen kwestie van hard werken is, maar vooral van ontvangen. Laten we ze inspireren hoe geloven onderdeel kan zijn van het gewone leven. God is het fundament onder je bestaan en verbindt al die verschillende rollen en taken aan elkaar. Een vraag die op de achtergrond vaak speelt is: 'Hoe kan ik groeien?' Er is behoefte aan een fundament waarop ze hun leven kunnen bouwen. Een leven met dynamiek en niet een leven waarin alles vastligt.

Voor hen kunnen verdiepingsbijeenkomsten waarin ze anderen in dezelfde levensfase ontmoeten en met elkaar in gesprek zijn, helpen om het fundament van hun geloof te versterken. Tegelijkertijd is het realistisch te verwachten dat een aanzienlijk deel afhaakt en zich niet langer (actief) wil verbinden. Waar mogelijk is het belangrijk om het contact te houden.

3 Kernwaarden voor onze gemeente

Wat hebben we nodig om een gemeente te zijn waar jongeren zich thuis voelen? Zes kernwaarden zijn daarbij belangrijk.

3.1 Verantwoordelijk geven aan kinderen en jongeren

Als gemeente is het belangrijk dat we mogelijkheden bieden zodat kinderen en jongeren kunnen groeien in leiderschap. Leiders moeten niet alles zelf willen doen. Kinderen en jongeren hebben talenten die Gods koninkrijk zichtbaarder, mooier en rijker maken. Jongeren willen niet alleen consumeren, maar ook meedoen. Durf hen dan ook verantwoordelijkheid te geven. Geef ze de ruimte, zodat ze hun kwaliteiten kunnen ontwikkelen en zich kunnen inzetten. Bijkomend voordeel is dat ze door het geven van verantwoordelijkheid actief betrokken zijn binnen de kerk. Hierdoor wordt de jeugd meer zichtbaar, wat zorgt voor meer empathie bij de rest van de gemeente."

De vraag hierbij voor ons is of we als kerk bereid zijn om verantwoordelijkheid te geven aan jonge leden van onze gemeente, in de kerkdiensten, commissies en/of allerlei taken.

3.2 Hart voor de jeugd hebben

Heb empathie voor de kinderen en jongeren en begrijp en waardeer ze. Wees op de hoogte van wat er vandaag speelt. Houd van ze en weet wat een jongere persoonlijk bezighoudt. Probeer te begrijpen wat het betekent om vandaag jong te zijn. Verplaats je in het leven van de jeugd in plaats van hun leefwereld te veroordelen en te bekritisieren.

Voor kinderen en jongeren is het vanzelfsprekend dat iedereen een andere manier van leven heeft. En dat betekent dus ook dat er ruimte is om de dingen anders te doen. Dit betekent niet dat je het met alles eens moet zijn, maar ga vooral met de jeugd in gesprek. Wat daarbij voor jongeren belangrijk is, is het persoonlijke contact. Het is goed om op de hoogte te zijn van wat jongeren bezighoudt, maar dan wel echt persoonlijk. Niet alleen een theoretische gedachte van wat zoal speelt voor de 'gemiddelde' jongere. Het is belangrijk om echt een hart te hebben wat gericht is op jongeren.

De vraag voor ons is of we in onze gemeente weten wat jongeren vandaag meemaken, wat ze zoeken en wat ze nodig hebben.

3.3 Jezus' boodschap serieus nemen

Als kerk mogen we Jezus en wat Hij zegt en doet centraal zetten. Dit betekent dat de focus minder ligt op abstracte dogma's, formules en formulieren of op de traditie van de kerk. We mogen jongeren inwijden in een leven waarin Jezus en zijn boodschap centraal staan. Dit betekent niet dat de boodschap voor kinderen en jongeren versmald of versimpeld moet worden. Jongeren willen geen geloof als ticket om in de hemel te komen. Ook willen jongeren niet dat het evangelie versmald wordt tot 'zorg goed voor je naaste, want dan zal God voor jou zorgen'. Of 'leef moreel een goed leven, want dan is God er als je Hem nodig hebt'.

Jongeren willen dat het evangelie impact heeft in het hier en nu. Jongeren verlangen ernaar door het evangelie te worden aangesproken. Dat de boodschap zo wordt verbeeld én verwoord dat die aansluit bij het dagelijks leven. Het gaat er daarbij niet om het evangelie op een simplistische manier te verpakken, maar je moet worden meegenomen. Jongeren zitten dan ook niet te wachten op mooie succesverhalen. De vraag voor is of de boodschap die jongeren horen in onze gemeente uitnodigend en uitdagend is, gericht op het dagelijks leven.

3.4 Een warme gemeenschap vormen

Als kerk moeten we bewust aan een cultuur werken waarin we op elkaar betrokken zijn. Samen een warme gemeenschap vormen waarin de jeugd zich gezien weet. Kinderen en jongeren willen zich welkom voelen. Ze willen de ruimte om zichzelf te zijn en willen contact met andere generaties. Relaties zijn daarin belangrijker dan activiteiten.

En binnen die relaties willen jongeren ook hun moeite, twijfel, ongeloof kunnen delen.

In onze gemeente is het goed om vooral te investeren in vriendschappen, met leeftijdgenoten en daarnaast ook met gemeenteleden van andere leeftijden.

Je gezien weten en aangesproken worden blijkt cruciaal te zijn. Als dit ervaren wordt, dan kun je zelfs de enige jongere in een gemeente zijn en de gemeente toch als een warme gemeenschap ervaren.

In contact komen met andere generaties kan lastig zijn. Soms zijn ouderen ook verbitterd door de krimpende kerk, 'jongeren komen er toch niet meer', en als je dan de enige jongere bent, is dat knap lastig. Voor iedereen, alle leden van de gemeente is het belangrijk dat je je gezien weet en welkom voelt.

De vraag voor onze gemeente is of in onze gemeente relaties (waarin iedereen zich gezien weet) belangrijker zijn dan activiteiten.

3.5 Prioriteit geven aan jonge generaties

Als kerk moeten we prioriteit geven aan jonge generaties. Als we dit niet doen, dan kan de kerk vergrijzen. Voorkom dat het jeugdwerk geïsoleerd raakt van het gemeentelven als geheel. Het jeugdwerk mag geen eiland zijn. Kies er als kerk bewust voor om kinderen en jongeren en hun leefwereld centraal te zetten.

Bekijk alle aspecten van gemeente-zijn vanuit jongeren. Als de jeugd ervaart dat ze gewaardeerd worden en er aandacht voor hen is, heeft dit een enorme uitwerking op de rest van de gemeente.

Zoek naar creatieve manieren om hen te ondersteunen en hen te betrekken bij elk facet van de gemeenschap. Ouderen worden daarbij niet vergeten, maar de focus is erop gericht om generaties met elkaar te verbinden. Automatisch komen daarbij ook de ouders van de jeugd in beeld, omdat zij de meeste invloed op hen uitoefenen.

Ondersteun ouders in de (geloofs)opvoeding, maar ook in hun huwelijk. Werk aan een cultuur waarin kinderen en jongeren en hun gezinnen prioriteit hebben in visie, budget, werkers in de kerk en organisatie.

Vraag voor onze gemeente is of in onze gemeente zichtbaar wordt (in budget, staf, aandacht, tijd, diensten en activiteiten) dat de jeugd prioriteit heeft.

3.6 Geloof handen en voeten geven

Als kerk moeten we ons niet alleen focussen op de zondagse eredienst, maar ook op de samenleving waarin jongeren leven. Kerken die de wereld buiten de kerkmuren willen houden en haar veroordelen, worden door jongeren als vermoeiend ervaren. Jongeren willen betrokken zijn bij een gemeenschap die openstaat voor anderen en de cultuur waarin we leven. Waarin ruimte is voor de dialoog. Iedereen moet welkom zijn en de kerkelijke gemeenschap zou een weerspiegeling moeten zijn van de samenleving in de lokale context. Geloof is voor jongeren niet iets abstracts waarin alles is vastgelegd. Ze willen ontdekken wie ze zijn, waar ze bij willen horen, waar hun hart ligt en hoe ze dit het beste kunnen vormgeven in het dagelijks leven. Gezamenlijke missionaire/diaconale activiteiten (zowel dichtbij als ver weg) dragen daar nadrukkelijk aan bij.

Aan de ene kant geven jongeren aan dat 'relevant willen zijn voor de samenleving' essentieel is. Aan de andere kant snappen ze dat bepaalde activiteiten veel tijd en inzet vragen, wat volgens hen vaak niet haalbaar is. Vraag voor de gemeente is of we gericht zijn op hoe we christen (dienstbaar) kunnen zijn in de samenleving.

3.7 Persoonlijke relaties en betrokkenheid

Door te focussen op deze zes kenmerken, kan onze gemeenschap groeien als een thuisplek voor kinderen, jongeren en ouderen. Voor ons als gemeente vraagt dit om een cultuur waarin we in alles rekening houden met kinderen en jongeren. Het vraagt om een gemeenschap waarin we ons richten op persoonlijke relaties en betrokkenheid.

4 Reflecties op bestaand jeugdwerk

Met de visie: "Kerk als thuisplek voor kinderen en jongeren" en de kernwoorden vrienden, vieren, vormen en vaardigheden hebben we gekeken naar het huidige aanbod aan activiteiten. Daarbij hebben we het ontwikkelingsperspectief op geloven en de kernwaarden voor onze gemeente als spiegel gebruikt. We hebben daarbij naar zegeningen, zorgen en kansen gekeken. In dit hoofdstuk geven we per levensfase reflecties op het bestaande jeugdwerk.

4.1 Baby/dreumes (0-1 jaar)

Voor baby's en dreumesen is het belangrijk om er te zijn. God is de grote IK BEN ER. Wees als medewerker in de crèche een 'ik ben er voor jou' en weerspiegel zo Gods liefde. Wij mogen ervoor zorgen dat als we kinderen in de crèche opvangen, er sprake is van veiligheid en geborgenheid zodat de kinderen daarin iets van Gods liefde voelen. We kunnen 'geloven' koppelen aan zintuigen: zing eenvoudige liedjes, aai, knuffel, spreek met een lieve stem. Maak daarbij zoveel mogelijk oogcontact. Actueel aanbod voor deze doelgroep is de crèche (0-4 jaar).

Zegeningen

- Voorziet in een behoefte
- Vaak kleine groep waardoor we er echt kunnen zijn voor de kinderen
- Betrokken leiding
- Goed lopende organisatie (zelfstandig)
- Fijne eigen ruimte met speelgoed en materiaal
- Ouders geven positieve feedback aan de leiding

Zorgen

- Kleine groep, dit zegt wellicht iets over betrokkenheid van jonge ouders bij de kerk
- Bij een te grote groep is er mogelijk minder individuele aandacht voor kinderen (vooral aan het zorgen)
- Sommige ouders brengen hun kind laat, waardoor er geen tijd voor overdracht is

Kansen

- Om de kinderen van jongs af aan te laten ervaren dat de kerk een thuisplek is, ook tijdens de dienst, willen we de kinderen voor de zegen in de kerkzaal laten terugkeren. Dat betekent dat ouders hun kinderen komen halen voor de zegen aan het einde van de dienst.
- Indien nodig kan er standaard een persoon aanwezig zijn in de kerkzaal die bij kan springen als het nodig is. Hij/zij wordt hiervoor ingeroosterd.

4.2 Peuters (2-3 jaar)

Voor de zegeningen en zorgen verwijzen we voor deze doelgroep naar de baby's en dreumesen. De crèche is van 0-4 jaar. Vanwege de opkomst en groeps grootte zijn nu de leeftijds categorieën baby/dreumes en peuters samengevoegd. Als groeps grootte te groot wordt, dan kan deze gesplitst worden. Voor de peuters kan dan een eigen programma worden gemaakt.

Kansen

- Standaard voor de peuters iets aanbieden en dat ook bij ouders promoten. Zorg er dan wel voor dat het oppassen/opvangen van de peuters tijdens de dienst of het programma voor peuters via een vaste structuur verloopt. Gebruik bijvoorbeeld altijd hetzelfde openingsliedje, een standaard gebed en dezelfde volgorde.
- Mocht bovenstaande niet haalbaar zijn, dan is het nog steeds aan te bevelen dat er iemand is die met de peuters tijdens het oppassen/opvangen een kleine viering (ritueel) inbouwt. In een kring zitten, koekje eten, zingen, Bijbelverhaal en bidden.
- Ook voor de peuter geldt, haal ze voor de zegen terug de kerk in.

4.3 Het jonge schoolkind (4-7 jaar)

Juist voor deze doelgroep is het goed als we hen stimuleren om zelf te gaan bidden in hun eigen woorden. Dat ze meedoen aan geloofsrituelen. Leg nog niet de focus op schuld, schaamte en genade, maar vertel concrete Bijbelverhalen over Gods liefde en over de wonderen van God. Verwonder je samen met hen.

Het actueel aanbod voor deze doelgroep is de kinderkerk tijdens de kerkdienst. Er zijn twee groepen. De jongste groep bestaat uit kinderen van groep 1, 2 en 3. In de middengroep zitten de kinderen uit groep 4 en 5 (en gedeeltelijk groep 6).

Voor het kinderwerk maken we gebruik van de methode 'Vertel het maar'. Dit materiaal is ontwikkeld voor kinderen en jongeren van 4 tot 14 jaar met de visie om het evangelie van Jezus Christus op een herkenbare en eigentijdse manier mee te geven. Als kerk hebben we een abonnement op deze methode. Van tevoren liggen de thema's vast. Rondom Kerst en Pasen zijn er speciale projecten.

Zegeningen

- De kinderen gaan met plezier naar de kinderkerk
- De diversiteit in de groep is fijn
- De kinderen voelen zich vrij om zichzelf te zijn
- De onderlinge verbondenheid tussen de kinderen is groot

Zorgen

- De manieren van verwerking afwisselend houden
- Iedereen betrekken
- Aanbod breed houden, niet iedereen wil kleuren/knutselen.
- Te weinig leiding

Kansen

- De Kerst- en Paasprojecten leidend maken voor de thema's van de kerkdienst op zondagmorgen.
- Deze doelgroep laten merken dat ze volwaardig lid zijn van de gemeente door ze vaker een rol te geven tijdens de kerkdienst.

4.4 Het oudere schoolkind (pre-tiener, 8-11 jaar)

Dit is de fase waarin vriendschapsrelaties groeien en het efficiënt is om te investeren in geloofsonderwijs. In deze fase zijn de kinderen nieuwsgierig naar feitjes. Ze krijgen inzicht in grote lijnen (thematisch en historisch). Daarom is het goed om kinderen in deze fase meer dan één keer in de week iets aan te bieden. Waarbij ook vriendschap kan groeien. Het actuele aanbod voor deze groep is dat er iedere week kinderkerk is waarin gewerkt wordt met de methode 'Vertel het maar', ook wordt er 1 keer per maand basis catechese gegeven (ipv kinderkerk). Daarnaast is er elke twee weken de Walk-inn. De Walk-inn is vooral gericht op gezelligheid en vriendschap.

Zegeningen

- Kinderkerk tijdens de dienst wordt goed bezocht. De kinderen vinden bijna alles leuk. Wel worden er verschillen zichtbaar tussen jongens en meisjes. De jongens zijn niet zo van het knutselen.
- Walk-inn wordt ook goed bezocht, ook komen er veel vriendjes/vriendinnetjes mee die niet of nauwelijks in de kerkdiensten komen.

Zorgen

- De methode/werkvormen van de kinderkerk sluiten niet altijd aan bij de interesses van de kinderen. Er lijkt hier ook een verschil te zijn tussen meisjes en jongens.
- Leiding wordt niet getraind om de kinderkerk vorm te geven.
- Walk-inn is vooral gezelligheid zonder verdieping.

Kansen

- Mogelijk de groepen 5 en 6 voor de kinderkerk anders verdelen.
- Meer focussen op Bijbelkennis tijdens bijvoorbeeld Walk-inn. Expliciet inhoudelijk deel actief aanbieden en opnemen.
- Overgang kinderkerk naar gewone kerkdienst is groot. Gezocht moet worden naar een manier om dit te verkleinen. Dit kun je verkleinen door kinderen van groep 7 en 8 om de week de volledige dienst bij te laten wonen.
- Geef de kinderen een taak/rol tijdens de kerkdienst.

4.5 Tiener (12-15 jaar)

Samen lol hebben stimuleert een positieve geloofsontwikkeling. Gebruik creatieve vormen om met geloofsthema's bezig te zijn. Zorg voor ontspannende activiteiten waarin onderlinge relaties kunnen groeien. Wat in deze fase belangrijk is, is hun identiteitsontwikkeling. Vragen als: Wie ben ik? Waar hoor ik bij? Hoe doe ik ertoe? Wat geloof ik zelf? zijn belangrijk. Het actuele aanbod voor deze groep is één keer in de maand Jeugdkerk, de jongeren hebben dan (tijdens de kerkdienst) hun eigen samenkomst in het jeugdhonk. Jeugdkerk verbindt God, geloof en kerk met de levenswijze en de levensvragen van tieners. Door middel van actuele en aansprekende onderwerpen proberen we de tieners te ondersteunen in hun (geloofs)ontwikkeling. We maken hierbij o.a. gebruik van de methode 'Young & Holy'.

Tweewekelijks kunnen de jongeren naar Yadah. Deze avonden hebben als doel om jongeren een plek te geven om met elkaar te kunnen verbinden. In een ongedwongen sfeer creëren we ruimte voor gesprek, verdieping en uitdiepen van vriendschap.

En eens per 2 maanden is er Seven+. Een interkerkelijke activiteit waarin jongeren praktisch handen en voeten geven aan de zeven werken van barmhartigheid.

Ook is er drie keer per jaar een jeugddienst in plaats van een reguliere kerkdienst.

Zegeningen

- Sociaal gezien zijn er voldoende plekken waar tieners elkaar kunnen ontmoeten.
- Tijdens de Jeugdkerk is er ruimte en veiligheid om waardevolle gesprekken te houden over het geloof en/of het dagelijks leven.
- Seven+ zorgt voor een interkerkelijke verbinding met andere gemeenteleden en en buitenkerkelijken. Het is een leerzame activiteit waarbij tieners maatschappelijk betrokken leren te zijn.

Zorgen

- Tieners komen voornamelijk in de Jeugdkerk en de jeugddiensten en minder in de reguliere kerkdiensten.
- Yadah is vooral gezelligheid zonder verdieping.
- Afhaakgedrag bij activiteiten is onder tieners hoog.
- Groepsdynamiek is per jaar verschillend en heeft soms een negatief effect op tieners.

Kansen

- Tieners moeten meer tot hun recht komen tijdens een gewone dienst. Bijvoorbeeld door ze zelf in te zetten, meedoen in de band, door 1x in de maand een tienermoment tijdens de dienst te houden (en de preek dan korter te maken). Door praktische thema's te kiezen die herkenbaar zijn voor jongeren en voor ouderen.
- Yadah is nu vooral een sociale activiteit. Belangrijk dat we hier meer inhoud aan gaan geven.
- Als kerk faciliteren om samen naar EO Jongerendag, naar Opwekking of diensten en activiteiten van andere gemeenten te gaan.

4.6 Jongere (16-19 jaar)

Veel jongeren zijn rond hun 18e ook gemotiveerd om de diepte in te gaan. Dit is voor een deel echter wel gevoed door de jaren ervoor. Wat we nu zien in onze gemeente is dat jongeren eigenlijk niet gevormd zijn om inhoudelijk over thema's door te praten. Bij keuzes die gemaakt moeten worden zien we dat sport, werk, opleiding en/of relatie de voorkeur krijgen boven activiteiten van de kerk. Er is eigenlijk geen actueel aanbod, sommige jongeren gaan nog wel naar Yadah en/of de Jeugdkerk.

Zegeningen

- Er zijn jongeren die nog naar Yadah komen. Het is een leuke en sociale groep die zich vermaakt.

Zorgen

- De prioriteit bij de meeste jongeren ligt niet bij activiteiten van de kerk.
- Yadah is van oorsprong meer bedoeld voor de jongere tieners.

Kansen

- Ga samen met jongeren het avontuur aan om je in te zetten voor de idealen van het evangelie.
- Zorg dat in eerdere levensfase het gewoon is om over thema's door te spreken, zodat je in deze fase inhoudelijk de diepte in kan gaan. Jongeren worstelen namelijk met zingevingsvragen. Activiteiten van de kerk moeten een meerwaarde hebben.
- Aanbieden/opzetten van Yadah+ (eten met elkaar en een actueel thema/onderwerp uit de Bijbel bespreken), belijdeniscatechese en bijvoorbeeld thema-avonden/Lagerhuisgesprek.

4.7 Jongvolwassene (20+) en twintigers

Op dit moment is er voor deze doelgroep geen actueel aanbod naast de kerkdienst. Voor een groot deel is deze doelgroep buiten beeld.

Kansen

- Het zou goed zijn als er een team gevormd wordt van gemeenteleden die met al deze jongeren in gesprek gaat (liefst ook met de jongeren vanaf 16 jaar). Een manier waarop dit kan is door 10 minuten- gesprekken met hen te gaan voeren. Het doel kan dan zijn: een ontspannen gesprek met jongeren en jongvolwassenen over hoe het met hen gaat, wat geloof voor hen betekent en wat we als kerk voor elkaar kunnen betekenen.
- Faciliteren/opzetten van jongvolwassenen kringen/groepen waarin ze het leven met elkaar kunnen delen.

5 Organisatie

Om de visie te verwezenlijken delen we een aanzet over de manier waarop we dit willen gaan vormgeven.

Het is belangrijk dat er een groep is die verantwoordelijk is voor al het jeugdwerk in de gemeente. Voorstel is om de Jeugdraad deze rol te laten (blijven) vervullen. Dit vanuit het idee dat vanuit vrijwel iedere club/activiteit reeds iemand vertegenwoordigd is binnen deze Jeugdraad. De jeugdouders maken eveneens deel uit van de Jeugdraad. Met elkaar zet de Jeugdraad de lijnen uit en houdt een helicopterview. De Jeugdraad spant zich in voor de continuïteit van al de activiteiten. De Jeugdraad valt weer onder de eindverantwoordelijkheid van de kerkenraad.

Als adviesteam hebben we ervaren dat het binnen de gemeente ontbreekt aan menskracht en tijd om het ontwikkelde beleid in de gemeente te implementeren en vrijwilligers toe te rusten, te trainen en te coachen om het ontwikkelde beleid uit te voeren. Daarom adviseren wij om een jeugdwerker aan te nemen die de komende jaren met dit beleid aan de slag gaat. Ook biedt het aantrekken van een jeugdwerker de mogelijkheid voor scholing van jeugdwerkers, alsook toerusting van ouders. Om de kennis die er is over jeugd en geloofsofvoeding ook over te brengen aan de ouders. Voor de toekomst spreken we ook de wens uit dat een jeugdwerker de mogelijkheid kan verkennen om samen te werken met andere (PGDD) kerken in Dordrecht. Hierbij valt te denken aan gezamenlijke projecten voor de jeugd, of het onder de aandacht te brengen van activiteiten elders die aanvullend zijn op ons eigen aanbod.

6 Conclusie

Het adviesteam kreeg als opdracht de visie op het jeugdwerk te herijken. Er bleek echter geen (oude) visie te zijn. Het adviesteam heeft zodoende een nieuwe visie opgesteld. Gedurende het afgelopen jaar hebben we met het adviesteam o.a. meer bewustwording gecreëerd binnen de gemeente over de verschillende geloofsfasen en over het belang van de zichtbaarheid van de kinderen en jongeren in de kerk. Ook is er een constructieve dialoog over het jeugdwerk op gang gekomen die gemeentebreed gedragen wordt.

Er is geïventariseerd dat er al veel kinder- en jeugdclubs en activiteiten binnen PKN Dubbeldam aanwezig zijn. Deze activiteiten lopen goed en zijn passend voor de doelgroep. Dat is een zegen! Er zijn echter ook nog hiaten. Hier dient aandacht voor te zijn en gezocht te worden naar een passende oplossing. Zo is er bijvoorbeeld geen aanbod voor de jongeren van 20 jaar en ouder, dit is een grote zorg. De jongeren tussen de 16 en 19 jaar hebben eigenlijk ook geen eigen aanbod, maar kunnen nog wel deelnemen aan Yadah en de Jeugdkerk.

Er dient, in samenspraak met de kerkenraad en de Jeugdraad een team samengesteld te worden als opvolger van het adviesteam. Dit nieuwe team zal het visiestuk gaan implementeren in de gemeente; een praktisch vervolg gaan geven aan dit visiestuk.

Begin 2025 zullen er toerustingsavonden voor ouders en kinder- en jeugdwerkers georganiseerd worden, als vervolg op de eerdere gemeenteavonden op het jeugdwerk, waarin naar voren kwam dat hier (grote) behoefte aan is.

Het adviesteam stelt voor om een jongerenwerker aan te stellen om het ontwikkelde beleid in de gemeente te implementeren en vrijwilligers toe te rusten, te trainen en te coachen om het ontwikkelde beleid uit te voeren.

Samenvatting van het visiestuk op het Jeugdwerk – PKN Dubbeldam

Het adviesteam kreeg vanuit de Jeugdraad en de kerkenraad de opdracht om de visie van het jeugdwerk te herijken, hierbij ondersteund door extern adviseur Anko Oussoren. Er bleek echter geen (oude) visie te zijn. Het adviesteam heeft zodoende een nieuwe visie opgesteld. Gedurende het afgelopen jaar hebben we met het adviesteam o.a. meer bewustwording gecreëerd binnen de gemeente over de verschillende geloofsfasen en over het belang van de zichtbaarheid van de kinderen en jongeren in de kerk. Ook is er een constructieve dialoog over het jeugdwerk op gang gekomen die gemeentebreed gedragen wordt.

Op verschillende manieren is de gemeente betrokken geweest om na te denken over het jeugdwerk, o.a. met een gemeentebrede enquête en 2 gemeenteavonden, alsook diverse gesprekken met leiding van clubs en activiteiten. Daarin is een grote verscheidenheid aan zaken naar voren gekomen:

- We willen een gemeenschap zijn waarbij oudere gemeenteleden kinderen en jongeren begeleiden, ondersteunen en ook gezamenlijk activiteiten ondernemen.
- We willen dat oudere gemeenteleden relaties aangaan met de jeugd, zodat ze betrokken zijn bij hun (geloofs)leven en groei.
- We willen de jeugd actief en betekenisvol betrekken bij verschillende activiteiten van de kerk. Dat wil zeggen dat we de jeugd niet alleen verantwoordelijkheid geven, maar ook een gevoel van eigenaarschap en betrokkenheid.
- We willen de jeugd inzetten tijdens het kinderwerk, kerkdiensten, diaconale activiteiten en andere activiteiten van de kerk. We verlangen ernaar dat de kerk een fijne en veilige plek is waar kinderen en jongeren zich thuis voelen.

Er is geïnventariseerd dat er al veel kinder- en jeugdclubs en activiteiten binnen PKN Dubbeldam aanwezig zijn. Deze activiteiten lopen goed en zijn passend voor de doelgroep. Dat is een zegen! Er zijn echter ook nog hiaten. Hier dient aandacht voor te zijn en gezocht te worden naar een passende oplossing. Zo is er bijvoorbeeld geen aanbod voor de jongeren van 20 jaar en ouder, dit is een grote zorg. De jongeren tussen de 16 en 19 jaar hebben eigenlijk ook geen eigen aanbod, maar kunnen nog wel deelnemen aan Yadah en de Jeugdkerk. Ook het gebrek aan vrijwilligers als leiding voor clubs is genoemd.

Hoewel minder prominent genoemd in de enquête en bij de gemeenteavonden, willen we dat kinderen en jongeren iets leren over God en Zijn koninkrijk. We willen dat God, Jezus en de Heilige Geest een rol spelen in het leven van kinderen en jongeren.

De visie voor het jeugdwerk van onze gemeente die gevormd is op basis van zowel bestaande als ook opgehaalde informatie is daarmee nu als volgt:

'Kerk als thuisplek voor kinderen en jongeren'

We hopen dat kinderen en jongeren zich thuis voelen. En dat er wanneer ze zich thuis voelen in de kerk, er ruimte is voor hun persoonlijke geloofsontwikkeling. Daarbij willen wij aansluiten bij de levensfasen van de jeugd. Het geloof ontwikkelt zich een leven lang. Elke levensfase heeft eigen kenmerken die van invloed zijn op de relatie met God. In de Bijbel zie je hoe God steeds aansluit bij mensen in hun specifieke situatie. Jong, oud, rijk, arm, machtig of kwetsbaar, Hij ontmoet ons waar wij zijn. Ook in onze kerk willen we aansluiten bij de uitdagingen, kansen en vragen van die levensfasen.

Vier kernwoorden “**vrienden, vieren, vormen en vaardigheden**” gaan een basis vormen voor het jeugdwerk van onze gemeente. Ze leggen de focus op essentiële aspecten die bijdragen aan de ontwikkeling en betrokkenheid van jongeren.

Op de volgende manieren kunnen we de kernwoorden integreren in onze gemeente:

Vrienden

- Organiseer met regelmaat bijeenkomsten en activiteiten die de jeugd de kans geeft om vriendschappen te sluiten en te verdiepen. Hierbij zorgend voor wisselende groepsgroottes waarbij ook verschillende dynamieken te verwachten zijn (bezoek van evenementen, gezellige avonden en kleinere groepen met onderlinge verdieping).
- Faciliteer interactie tussen de jeugd en andere gemeenteleden door gezamenlijke projecten of sociale evenementen.
- Investeer in verbindende activiteiten voor jong en oud in de gemeente waarbij de diversiteit van de activiteiten groot is.

Vieren

- Zorg voor vieringen (kerkdiensten) waarin de jeugd een actieve rol heeft.
- Zorg voor plezier en een positieve sfeer als onderdeel van alle jeugdactiviteiten.
- Organiseer creatieve evenementen zoals bijv. muziekavonden, kunstprojecten natuurwandelingen, overnachtingen of boottochtjes, waarbij je het leven kan vieren en er ruimte is om met jongeren in gesprek te gaan over God en geloof.
- Organiseer sociale activiteiten zoals spelavonden, gezamenlijke maaltijden of sportevenementen die de vreugde en gemeenschap bevorderen.

Vormen

- Inventariseer het gebruik van bestaande programma's of ontwikkel zelf lessen die zijn afgestemd op de verschillende levensfasen van de jeugd, van basisschoolleeftijd tot jongeren die aan het begin van hun volwassen leven staan.
- Investeer in geloofsonderwijs aan kinderen tussen de 8 en 11 jaar. Juist in deze fase staan ze open voor kennis en kunnen ze de grotere lijnen van de Bijbel meekrijgen.
- Zorg voor doorlopende mogelijkheden voor Bijbelstudie, gebed en geestelijke groei die passen bij de behoeften en vragen van de jeugd op verschillende momenten in hun leven.
- Onderzoek de mogelijkheid van ondersteuning aan jongeren in moeilijke tijden door middel van bijvoorbeeld gespreksgroepen of mentorrelaties die hen helpen vreugde en hoop te vinden, ongeacht omstandigheden.

Vaardigheden

- Onderzoek de interesses, talenten en gaven van de jeugd binnen de gemeente.
- Maak inzichtelijk op welke gebieden kinderen en jongeren een rol kunnen spelen.
- Betrek de jeugd bij verschillende taken en rollen binnen de gemeente.
- Geef kinderen en jongeren verantwoordelijkheden en mogelijkheden door hen in te schakelen om zodoende leiderschapsvaardigheden te ontwikkelen.

Om bovenstaande te verwezenlijken wordt door het adviesteam aanbevolen om de Jeugdraad verantwoordelijk te maken voor het toezicht op het jeugdwerk.

Het Adviesteam Kind & Jeugd doet tevens de aanbeveling om een jeugdwerker aan te stellen die met de uitwerking van bovenstaande kernwoorden aan de slag gaat.